

האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

קריאה בספר הזוהר למתחילים - 14101

תאריך עדכון אחרון 09-09-2015

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 4

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: מחשבת ישראל

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 0

סמסטר: שנתי

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): יונתן בן הראש ואלון דהאן

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yonatan.benarroch@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: בתיאום מראש

מורי הקורס:

ד"ר אלון דהן
ד"ר יונתן בן-הראש

תאור כללי של הקורס:

נעסוק בקטעים מתוך הספרות הזוהרית, על שכבותיה השונות. נלמד את לשונו המיוחדת של ה"זוהר", שימוש במקורות, מערכת סמליו ומערכת רעיונותיו.

מטרות הקורס:

להכיר את הסוגיות המרכזיות הנוגעות להבנת הספרות הזוהרית ולשיטות השונות בחקר ספרות זו.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

- לתאר את הסוגיות המרכזיות הנוגעות לחקר הספרות הזוהרית.
- להסביר את התפיסות העיקריות הנוגעות לנושאים והסוגיות המרכזיות בספרות הזוהרית.
- יכולת ניתוח ופרשנות (בעל פה ובכתב) של טקסטים ראשוניים וביקורתיים ויכולת עבודה אישית ובקבוצה.

דרישות נוכחות (%) :
100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה ותרגיל

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:
טקסטים שונים מן הזוהר

חומר חובה לקריאה:

ס' הזוהר, מהד' מרגליות, כרכים א-ג.
ס' זוהר חדש, מהד' מרגליות.
הזוהר של גרשום שלום (ספר הזוהר עם הערות ג' שלום), ירושלים, תשנ"ב

מחקרים (חובה):

1. תשבי י', משנת הזוהר, (כרך א' בשיתוף פ' לחובר), מוסד ביאליק ירושלים, תשל"ה. 525 BM
ה'צ' עמ' - האצילות ועולם סוף-אין; 67-110 עמ'; 17-44 עמ' - מבוא: ראשון כרך A52T55-
קי"ז; ספירות - עמ' קל"א-קס"א; שכינה - עמ' רי"ט-רל"א; שפע והנהגה - עמ' רס"ה-ר"ע; כוחות
הטומאה - עמ' רפ"ה-ש"ז; פעולות סטרא-אחרא - עמ' שמ"א-שמ"ג; מעשה בראשית - עמ' שפא - שצ;
כרך שני: נפש רוח ונשמה - עמ' ג'ל"א; גוף ונשמה - עמ' ס"ט - צ"ג; תורה-עמ' שס"ג-שצ"ח.
2. ליבס י', 'הזוהר כרנסאנס', בתוך דעת 46, חורף תשס"א, עמ' 5-11.
3. ליבס י', 'כיצד התחבר ספר הזוהר', בתוך: ספר הזוהר ודורו, דברי הכנס הבין לאומי השלישי
לתולדות המיסטיקה היהודית, עורך יוסף דן, (מחקרי ירושלים במחשבת ישראל כרך ח', תשמ"ט), עמ'

- 7-1. המאמרים של פרופ' יהודה ליבס פורסמו לקריאה באתר האינטרנט:
pluto.huji.ac.il/~liebes/zohar/
4. הוס ב', הופעתו של ספר הזוהר, תרביץ ע' ג-ד' (ניסן-אלול תשס"א), עמ' 507-542.
5. אברמס ד', "ספר", "זוהר" ו"ספר הזוהר", קבלה י"ב (תשס"ד), עמ' 201232.
6. Meroz, Ronit. 'Der Aufbau des Buches Sohar', *Pardes* 11, 2005, Potsdam, pp. 16 – 36. לרשות הסטודנטים יועמד תרגום מגרמנית תחת הכותר: מרוז ר', מבנהו הקדום של ספר הזוהר.
7. הלנר-אשד מ', 'ונהר יוצא מעדן': על שפת החוויה המיסטית בזוהר, עם-עובד – עלמא, 2005.

חומר לקריאה נוספת:

ביבליוגרפיה מורחבת - זכות:

קבלה וזוהר:

8. אידל מ', קבלה - היבטים חדשים, שוקן-תל אביב, 1993, עמ' 245-213.
9. אידל מ', שלמויות בולעות, קבלה ופרשנות, ישראל 2012.
10. גארב י', הופעותיו של הכוח במיסטיקה היהודית מספרות חז"ל עד קבלת צפת, ירושלים תשס"ה, עמ' 141-122.
11. הוס ב', כזוהר הרקיע: פרקים בתולדות התקבלות הזוהר ובהבניית ערכו הסמלי, ירושלים תשס"ח.
12. ליבס י', 'זוהר וארוס', אלפיים 9, תשנ"ד, עמ' 67-86.
13. ליבס י', 'המשיח של הזוהר - לדמותו המשיחית של ר' שמעון בר יוחאי', בתוך: ש' ראם (עורך), הרעיון המשיחי בישראל: יום עיון לרגל מלאת שמונים שנה לגרשם שלום, האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, ירושלים תשמ"ב.
14. י' ליבס, 'Dei Natura de' - על המיתוס היהודי וגלגולו', משואות: מחקרים בספרות הקבלה ובמחשבת ישראל מוקדשים לזכרו של פרופ' אפרים גוטליב ז"ל, בעריכת מ' אורון וע' גולדרייך, ירושלים תשנ"ד, עמ' 295-243.
15. מרוז ר' (עורכת) חידושי זוהר: מחקרים חדשים בספרות הזוהר, תעודה: קובץ מחקרים, כא-כב, אוניברסיטת תל אביב תשס"ז.
16. ח. פדיה, המראה והדבור, עיון בטבע החוויה הדתית במסתורין היהודי, לוס אנג'לס 2000, עמ' 5-29.
17. ג. שלום, פרקי יסוד בהבנת הקבלה וסמליה, ירושלים תשמ"א, עמ' 86 - 112 (קבלה ומיתוס), 259-307 (השכינה).
18. Gershom G. Major Trends in Jewish Mysticism, Schocken, New-York 1961, pp. 156-239 (Fifth and Sixth Lectures).
19. Giller P. Reading the Zohar: The Sacred text of the Kabbalah, Oxford 2001
20. Green A. A Guide to the Zohar, Stanford University Press, 2004
21. Wolfson E. Luminal Darkness: Imaginal Gleanings from Zoharic Literature, Oxford 2007.

ספרות עזר:

מילונים:

1. M. Jastrow, A Dictionary of the Targumim, the Talmud Babli etc. PJ 5205 J3
2. M. Sokoloff, A Dictionary of Jewish Palestinian Aramaic etc. PJ 5255 S65
3. M. Sokoloff, A Dictionary of Jewish Babylonian Aramaic, PJ 5305 S65
4. מ"צ קדרי, דקדוק הלשון הארמית של הזוהר.

5. י' ליבס, פרקים במילון ספר הזוהר, עבודת דוקטור, האוניברסיטה העברית תשל"ז [באתר].

תרגומים ופירושים:

1. ספר זוהר מפוסק ומתורגם בלשון הקודש, ירושלים תשנ"ח, מהדורת יהודה אדרי, הוצאת יריד הספרים.
2. ס' הזוהר עם פירוש אור יקר לר' משה קורדובירו.
3. אבן לביא שמעון, כתם פז, הוצאת אהבת שלום, ירושלים תשמ"א.
4. זוהר עם פרוש הסולם, י"ל אשלג, ירושלים תשל"ה.
5. י"א בר לב, ספר הזוהר עם ביאור ידיד נפש, פתח תקווה תשנ"ב-תשנ"ט.
6. ד' פריש, מתוק מדבש: והוא פירוש הזוהר בדרך קל וקצר, ירושלים תשמ"ו - תש"ן.
7. D. Matt, TheZohar, Pritzker edition: Translation and Commentary, 1-4, Stanford University Press: Stanford, 2004-2010
8. Le Zohar (intraduction: C. Mopsik)

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :

מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 65 %
הרצאה 0 %
השתתפות 0 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 10 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 25 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:

אין